

Räddningstjänst för alla

– Både frisör och brandman är lite psykologiskt

Under Brandman på jobbet-dagen i september fyllde deltidsbrandmännen Instagram, lokalradion och tidningarna. Nästa år vill RRB att kampanjen får ännu större genomslag.

På många håll är det svårt att rekrytera nya deltidsbrandmän, och det var ett av skälen till att RRB i fjol tog initiativ till Brandman på jobbet-dagen. RRB är en förkortning för Räddningstjänstens Riksorganisation för Beredskapsfrågor, tidigare Glesbygdsklubben.

Inför premiärdagen i september 2019 hann RRB bara knyta till sig tre räddningstjänster.

– Ändå fick vi en överväldigande respons, berättar Marcus Wallén, inre befäl på Samhällsskydd Mellersta Skaraborg och ordförande i RRB.

Inför årets datum den 1 september var dagen redan etablerad och ännu många fler ville vara med.

Frisören Elin Kyrksjö i värmländska Charlottenberg var en av dem som syntes på bilderna. Hon har varit brandman sen 2012 och gör gärna reklam för uppdraget.

– Jag älskar att jobba med människor, och tycker om adrenalinkicken. Här har vi många IVPA-larm (i väntan på ambulans) och det är väl de jag tycker är mest intressanta.

Jobben har likheter, tycker hon.

– Det är lite psykologiskt, både att lyssna på kunder som man klipper och att sitta med människor som har råkat ut för olyckor. Som brandman håller man ju inte alls bara på med att släcka bränder, det handlar ju mycket om att ta hand om personer.

Fotot på den brandmannaklädda frisören är ett exempel på den

Elin Kyrksjö är frisör och brandman. Men larmställ när hon klipper bär hon enbart för fotot. Foto: Caroline Eriksson

kreativitet som flödade under Brandman på jobbet-dagen.

– Många vidareutvecklade vår idé. Det var extra glädjande att kommunerna engagerade sig mer än förra året. Deltidsbrandmännen är inte bara en fråga för räddningstjänsten, det är i högsta grad en kommunal angelägenhet, säger Marcus Wallén.

Nästa års Brandman på jobbet-dag infaller den 7 september 2021. RRB funderar redan nu på hur den ska kunna få ännu bättre genomslag, och kanske rikta sig mer mot vad huvudarbetsgivarna vinner. Både i form av anställda som kan sjukvård och brandskydd och i positiv uppmärksamhet.

– Det är bra för företagen att kunna visa att man stöttar lokalsamhället, säger Marcus Wallén.

Frisörföretagaren Elin Kyrksjö har inte riktigt tänkt i de termerna.

– Fast många kunder tycker nog det är ganska kul att jag kan kombinera uppdraget.

Forskningsöversikt klar

Forskaren Mathias Ericson har på MSB:s uppdrag gjort en översikt över forskning om jämställdhet och mångfald i räddningstjänst under åren 2010–2020. Översikten tar upp såväl nationella som internationella rapporter och studier. Den är ett led i MSB:s arbete med en ny inriktning för hur räddningstjänsten ska stötta i mångfaldsarbetet, och den avslutas med rekommendationer och tips.

– Rapporten ger oss viktig kunskap för att fortsätta utveckla vårt stöd, säger Ola Mårtensson, handläggare jämställdhet och mångfald, MSB.

Läs mer på:

<https://rib.msb.se/filer/pdf/29407.pdf>

Antidiskrimineringsbyrå utbildar Rsyd

Räddningstjänsten Syd, Rsyd, vill förbättra arbetsmiljön och har vänt sig till den ideella föreningen Malmö mot Diskriminering.

– Vi har inlett ett samarbete med föreningen, berättar HR-konsult Susanna Elmros.

Rsyd har drivit flera jämställdhets- och mångfaldsprojekt, och med vissa lärdomar på vägen vill de nu hitta ett mer hållbart arbetssätt som tar ett systematiskt grepp om arbetsmiljön.

Nyligen hade Rsyds ledning en utbildningsdag kring diskrimineringslagen och aktiva åtgärder.

– Nästa moment blir att ta upp frågan på våra arbetsplatsträffar. Samtliga medarbetare kommer att få svara på en enkät som utgår från diskrimineringsgrunderna.

Enkäten analyseras tillsammans med Malmö mot Diskriminering, som slutligen lämnar en rapport med förslag på åtgärder.

– Deras inledande stöd ska lägga grunden till ett systematiskt arbete som vi ska ha med oss i vardagen.

Skåne använder skrivande och konst i samtalet med unga om risker

Skriv om en obehaglig eller farlig situation!

Räddningstjänsten Skåne Nordväst uppmanar alla som är 12–16 år och bor i Skåne att skicka in sitt bidrag.

Skrivartävlingen är den första delen i ett projekt som med konst och det skrivna ordet vill skapa en diskussion bland unga om risker och otrygghet.

”Safe Skills – varje brand är en berättelse” står det i projektets logotyp.

Men de berättelser som räddningstjänsten efterlyser behöver inte handla just om brand. Temat ska vara en eller flera av de uppräknade riskerna: brand, gruppträck/mobbning, otrygg miljö, narkotika/alkohol, sociala medier, brottslighet eller psykisk ohälsa. Berättelsen, novellen eller dikten kan vara självupplevd eller påhittad.

Senast den 31 januari ska bidragen skickas in.

Förstapriset är en upplevelse för skribenten och hela skribentens klass.

Men framförallt kommer texterna att ligga till grund för en vandringsutställning.

– Vi har kontakt med sju konststudenter på Konstfack som ska skapa sina verk fritt utifrån de utvalda bidragen, berättar Ester Roxberg, som är författare och projektledare för Safe Skills.

Sex ungdomar från olika områden i Helsingborgs kommun kommer att vara med i arbetet när den interaktiva och flyttbara utställningen formas.

Med start hösten 2021 ska utställningen poppa upp i olika delar av Helsingborg.

Ett syfte är förstås att räddningstjänsten ska nå ungdomar.

– Och det är jätteviktigt för oss vuxna att få ta del av hur ungdomarna tänker, säger Ester Roxberg, som gläds åt att räddningstjänsten använder kultur för att få igång en diskussion.

– Det borde fler myndigheter och organisationer göra.

Projektet finansieras av Allmänna Arvsfonden.

Sakta ner rullbandet!

Bandet behöver inte rulla snabbare än 4,5 kilometer i timmen. Det framgår tydligt av 2019 års föreskrift från Arbetsmiljöverket.

Vilka fysiska krav som ska ställas på brandmän är omtvistat. Formellt finns bara en gräns som inte får understigas för att en person ska få rökdyka. Den mäts genom test på rullband, med skyddsutrustning.

Det räcker att rullbandet har en hastighet på 4,5 km/h, oavsett om den testade söker jobb eller redan är anställd. I förordningen från 2005 förespråkade Arbetsmiljöverket att personer under 30 år vid nyanställning skulle göra testet med en högre hastighet: 5,6 km/h. Motiveringen var att den fysiska förmågan avtar med åren. Senare studier visar att personalens förmåga att utföra räddningsinsatser inte minskar vid stigande ålder, och 2019 års AFS skriver inget om högre fart vid nyanställning.

– Det finns rätt mycket osäkerhet om detta i räddningstjänsten och det är viktigt att slå fast att Arbetsmiljöverkets krav är 4,5 kilometer i timmen, säger Ola Mårtensson, MSB.

Läs mer:

Medicinska kontroller i arbetslivet, AFS 2019:3. På **MSB:s hemsida** finns också en RISE-studie från 2017

Sundsvall söker brandmän i varje jobbannons

När Sundsvalls kommun annonserar ut lediga tjänster innehåller varje annons också information om möjligheten att bli brandman på deltid.

– Alla förvaltningar har sagt att de ska ställa sig välvilliga om deras anställda vill bli brandmän, säger Tommy Lindgren i Räddningstjänsten Medelpad.

En annan åtgärd som har visat sig effektiv är att inrätta ett par extra kontorsarbetsplatser på varje deltidstation. Det gjorde Medelpad redan för tre år sen, samtidigt som de föreslog huvudarbetsgivarna att de anställda kunde jobba från brandstationen på sina jourveckor.

Under pandemin har erbjudandet om arbetsplats på hemmaplan blivit extra populärt.

Fler grupper kan släcka i Gästrik

Nattpatrullen och sex väktare i Gävle har utbildats och fått brandsläckare, släckgranater och brandfilter. Nu möter Gästrik Räddningstjänst personal från bostadsbolagen för att utbilda och prata om hur otryggheten minskas.

– Vi måste kliva ut från brandstationen, säger Håkan Andersson på Gästrik Räddningstjänst, som ansvarar för räddningstjänsten i fem kommuner.

– Som förbund kommer vi längre bort från kommunernas säkerhetsarbete, och behöver hitta nya sätt. Sedan tidigare har 70 undersköterskor

i Gävle kommuns nattpatrull utbildats, liksom sex väktare. I bilarna har de nu utrustning att använda om de kommer först till en brand.

Nyligen hölls en workshop med de kommunala fastighetsbolagens bovärdar. Den ska följas av flera.

– Vi måste jobba mer tillsammans med dem som bor i otrygga områden. De behöver förebyggande brandkunskap och vi behöver deras kontaktnät och språkkunskaper.

Kanske kan samarbetena också bli en bas för framtida rekrytering till räddningstjänsten.